

Pakkausseloste: Tietoa käyttäjälle

Fentanyl ratiopharm 12 mikrog/tunti depotlaastari
Fentanyl ratiopharm 25 mikrog/tunti depotlaastari
Fentanyl ratiopharm 50 mikrog/tunti depotlaastari
Fentanyl ratiopharm 75 mikrog/tunti depotlaastari
Fentanyl ratiopharm 100 mikrog/tunti depotlaastari

Fentanyyli

Lue tämä pakkausseloste huolellisesti, ennen kuin aloitat lääkkeen käyttämisen, sillä se sisältää sinulle tärkeitä tietoja.

- Säilytä tämä pakkausseloste. Voit tarvita sitä myöhemmin.
- Jos sinulla on kysyttävää, käänny lääkärin, apteekkihenkilökunnan tai sairaanhoitajan puoleen.
- Tämä lääke on määrätty vain sinulle (tai lapsellesi) eikä sitä tule antaa muiden käyttöön. Se voi aiheuttaa haittaa muille, vaikka heillä olisikin samanlaiset oireet kuin sinulla.
- Jos havaitset haittavaikutuksia, käänny lääkärin, apteekkihenkilökunnan tai sairaanhoitajan puoleen. Tämä koskee myös sellaisia mahdollisia haittavaikutuksia, joita ei ole mainittu tässä pakkausselosteessa. Ks. kohta 4.

Tässä pakkausselosteessa kerrotaan:

1. Mitä Fentanyl ratiopharm on ja mihin sitä käytetään
2. Mitä sinun on tiedettävä, ennen kuin käytät Fentanyl ratiopharmia
3. Miten Fentanyl ratiopharmia käytetään
4. Mahdolliset haittavaikutukset
5. Fentanyl ratiopharmin säilyttäminen
6. Pakkauksen sisältö ja muuta tietoa

1. Mitä Fentanyl ratiopharm on ja mihin sitä käytetään

Lääkkeesi nimi on Fentanyl ratiopharm.

Laastarit lievittävät hyvin voimakasta ja pitkäkestoista kipua

- aikuisilla, jotka tarvitsevat jatkuvaa kivunlievitystä
- yli 2-vuotiailla lapsilla, jotka saavat opioidilääkitystä ja tarvitsevat jatkuvaa kivunlievitystä.

Fentanyl ratiopharm sisältää lääkettä, jonka nimi on fentanyyli. Se kuuluu opioideiksi kutsuttujen voimakkaiden kipulääkkeiden ryhmään.

2. Mitä sinun on tiedettävä, ennen kuin käytät Fentanyl ratiopharmia

Älä käytä Fentanyl ratiopharmia

- jos olet allerginen fentanyylille tai tämän lääkkeen jollekin muulle aineelle (lueteltu kohdassa 6)
- jos sinulla on lyhytkestoista kipua, kuten äkillistä kipua tai kipua leikkauksen jälkeen
- jos sinulla on hengitysvaikeuksia, esim. hidas tai pinnallinen hengitys.

Älä käytä tätä lääkettä, jos jokin edellä mainituista koskee sinua tai lastasi. Jos olet epävarma, käänny lääkärin tai apteekkihenkilökunnan puoleen ennen kuin käytät Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita.

Varoitukset ja varotoimet

• Fentanyl ratiopharm -depotlaastareista voi aiheutua hengenvaarallisia haittavaikutuksia henkilöille,

jotka eivät ennestään säännöllisesti käytä lääkärin määräämiä opioidilääkkeitä.

- Fentanyl ratiopharm on lääkevalmiste, joka voi olla hengenvaarallinen lapsille. Myös käytetyt depotlaastarit voivat olla hengenvaarallisia. Ota huomioon, että (käytetty tai käyttämätön) tarttuva lääkelaastari voi olla lapselle houkutteleva, ja jos laastari tarttuu lapsen iholle tai lapsi laittaa laastarin suuhun, seuraukset voivat johtaa lapsen kuolemaan.
- Säilytä tämä lääke turvallisessa ja varmassa paikassa, johon muilla ei ole pääsyä. Ks. lisätietoja kohdasta 5.

Laastarin kiinnittyminen toiseen henkilöön

Fentanyl ratiopharm -depotlaastarin saa kiinnittää vain sen henkilön ihoon, jolle lääke on määrätty. Muutamissa tapauksissa laastarin tiedetään takertuneen toisen perheenjäsenen iholle läheisessä fyysisessä kosketuksessa tai samassa sängyssä nukuttaessa. Laastarin takertuminen toisen henkilön (etenkin lapsen) iholle voi aiheuttaa lääkkeen imeytymisen toisen henkilön ihon läpi ja aiheuttaa vakavia haittavaikutuksia, kuten hengitysvaikeuksia sekä hidasta tai pinnallista hengitystä, jotka voivat johtaa kuolemaan. Jos laastari on tarttunut toisen henkilön iholle, laastari on heti poistettava ja on otettava yhteys lääkäriin.

Ole erityisen varovainen Fentanyl ratiopharm -laastareiden suhteen

Keskustele lääkärin tai apteekkihenkilökunnan kanssa ennen kuin käytät tätä lääkettä, jos jokin seuraavista koskee sinua. Lääkärin saattaa olla tarpeen seurata voitiasi tarkemmin, jos

- sinulla on joskus ollut keuhko- tai hengityselinsairauksia
- sinulla on joskus ollut sydän-, maksa- tai munuaissairauksia tai matala verenpaine
- sinulla on joskus ollut aivokasvain
- sinulla on joskus ollut pitkittyvää päänsärkyä tai pään vamma
- olet iäkäs, sillä saatat olla herkempi tämän lääkkeen vaikutuksille
- sairastat sairautta, jonka nimi on myasthenia gravis, joka aiheuttaa lihasheikkoutta ja lihasten väsymisen helposti

Jos jokin edellä mainituista koskee sinua (tai et ole siitä varma), käänny lääkärin tai apteekkihenkilökunnan puoleen ennen kuin käytät Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita.

Kerro lääkärille, jos huomaat laastarin käytön aikana unenaikaisia hengitys häiriöitä. Opioidit, kuten Fentanyl ratiopharm-valmiste voivat aiheuttaa unenaikaisia hengityshäiriöitä, kuten uniapneaa (hengityskatkoksia unen aikana) ja unenaikaista hypoksemiaa (hapen vähyyttä veressä). Kerro lääkärille, jos sinä itse huomaat tai kumppanisi tai sinua hoitava henkilö huomaa sinulla jotakin seuraavista:

- hengityskatkoksia unen aikana
- yöheräilyä hengenahdistuksen vuoksi
- vaikeuksia pysyä unessa
- voimakasta päiväaikaista väsymystä.

Lääkäri saattaa muuttaa annostasi.

Kerro lääkärille, jos huomaat laastarin käytön aikana muutoksia tuntemassasi kivussa. Jos sinusta tuntuu, että

- laastari ei enää lievitä kipua
- kipu voimistuu
- kiputuntemus muuttuu (esimerkiksi tunnet kipua toisessa kohdassa kehoa)
- sinulle aiheutuu kipua sellaisesta kosketuksesta, josta ei olettaisi aiheutuvan kipua.

Älä muuta annosta itse. Lääkäri voi muuttaa annostasi tai hoitoasi.

Haittavaikutukset ja Fentanyl ratiopharm

- Fentanyl ratiopharm saattaa aiheuttaa epätavallista uneliaisuutta sekä hengityksen hitautta tai pinnallisuutta.

Tällaiset hengitysvaikeudet voivat olla hyvin harvoin hengenvaarallisia tai jopa johtaa kuolemaan, etenkin jos potilas ei ole aiemmin käyttänyt voimakkaita opioidikipulääkkeitä (kuten Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita tai morfiinia). Jos sinä, kumppanisi tai sinua hoitava henkilö havaitsette, että depotlaastaria käyttävä potilas on epätavallisen unelias tai hänen hengityksensä on hidasta tai pinnallista:

- poista depotlaastari
- soita heti lääkärille tai mene lähimpään sairaalaan
- pidä potilasta mahdollisimman paljon liikkeessä ja puhu hänen kanssaan.
- Jos sinulle tulee kuumetta Fentanyl ratiopharm -depotlaastareiden käytön aikana, kerro siitä lääkärille, sillä se saattaa lisätä ihon läpi imeytyvää lääkemäärää.
- Fentanyl ratiopharm saattaa aiheuttaa ummetusta, joten kysy lääkäriltä tai apteekkihenkilökunnalta neuvoa, miten ummetusta voi ehkäistä tai hoitaa.

Ks. kohdasta 4 tarkempi luettelo mahdollisista haittavaikutuksista.

Kun laastari on kiinnitetty iholle, älä altista sitä suoralle lämmölle, kuten lämpötyynylle tai -huovalle, kuumavesipullolle, lämmitettävälle vesisängylle tai lämpölampulle tai ruskettavalle lampulle. Älä ota aurinkoa tai pitkiä kuumia kylpyjä, älä sauno äläkä käytä kuumaa poreammetta. Nämä saattavat lisätä depotlaastarista saamaasi lääkemäärää.

Depotlaastaria ei saa leikata pienempiin osiin, sillä jaettujen depotlaastareiden laatua, tehoa ja turvallisuutta ei ole osoitettu.

Fentanyl ratiopharm voi antaa positiivisen tuloksen dopingtestissä. Fentanyl ratiopharm -laastareiden käyttö dopingtarkoituksessa voi olla terveydelle vaarallista.

Pitkäaikainen käyttö ja toleranssi

Tämä lääke sisältää fentanyyliä, joka on opioidilääke. Opioideihin kuuluvien kipulääkkeiden toistuva käyttö voi heikentää lääkkeen tehoa (voit tottua lääkkeeseen eli sinulle kehittyy lääketoleranssi). Saatat myös tulla herkemmäksi kivulle käyttäessäsi Fentanyl ratiopharm -depotlaastaria. Tätä ilmiötä kutsutaan hyperalgesiaksi. Laastareiden annoksen suurentaminen voi auttaa lieventämään kipua jonkin aikaa mutta se voi myös olla haitallista. Jos huomaat, että lääkkeesi teho heikentyy, kerro asiasta lääkärille. Lääkäri päättää, onko sinun kannaltasi parempi suurentaa Fentanyl ratiopharm -depotlaastarin annosta vai vähentää asteittain valmisteen käyttöä.

Riippuvuus ja addiktio

Fentanyl ratiopharm -depotlaastarin toistuva käyttö voi myös aiheuttaa riippuvuutta, väärinkäyttöä ja addiktiota, mistä voi seurata hengenvaarallinen yliannostus. Annoksen suurentaminen ja hoidon keston pidentäminen voivat lisätä näiden haittavaikutusten riskiä. Riippuvuus tai addiktio voi johtaa siihen, ettet enää pysty itse sääntelemään, miten paljon tai miten usein lääkettä tarvitset. Sinusta voi tuntua siltä, että lääkkeen käyttöä on jatkettava, vaikka se ei auta lievittämään kipua.

Riippuvuuden tai addiktion kehittymisen riski on eri ihmisillä erilainen. Sinulla voi olla tavanomaista suurempi riski tulla riippuvaiseksi Fentanyl ratiopharm -depotlaastareista tai addiktoitua niihin, jos

- olet tai joku perheenjäsenesi on joskus väärinkäyttänyt alkoholia, reseptilääkkeitä tai huumeita tai ollut niistä riippuvainen
- tupakoit
- sinulla on joskus ollut mielialahäiriöitä (masennusta, ahdistuneisuutta tai persoonallisuushäiriö) tai psykiatri on hoitanut sinua muun mielenterveyshäiriön vuoksi

Jos huomaat jonkin seuraavista merkeistä Fentanyl ratiopharm -depotlaastareiden käytön aikana, se voi viitata siihen, että sinulle on kehittynyt riippuvuus tai addiktio.

- Sinulla on tarve käyttää lääkettä pidempään kuin lääkäri on määrännyt.
- Sinun on käytettävä suositeltua suurempaa annosta.

- Käytät lääkettä muuhun kuin ennalta määrättyyn tarkoitukseen, esimerkiksi ”pysyäksesi rauhallisena” tai ”nukkumisen tukena”.
- Olet toistuvasti yrittänyt lopettaa lääkkeen käytön tai säännellä sen käyttöä siinä onnistumatta.
- Kun lopetat lääkkeen käytön, tunnet olevasi huonovointinen ja voit paremmin, kun aloitat lääkkeen käytön uudelleen (vieroitusoireet).

Jos huomaat jonkin näistä oireista, kerro siitä lääkärille, jotta voitte keskustella sinulle parhaasta hoitopolusta sekä siitä, milloin ja miten hoito voidaan lopettaa turvallisesti.

Vieroitusoireet Fentanyl ratiopharm -hoitoa lopettaessa

Älä lopeta tämän lääkkeen käyttöä äkillisesti. Vieroitusoireita ovat mm. levottomuus, univaikeudet, ärtyisyys, kiihtyneisyys, ahdistuneisuus, sydämentykytyks (sydämen sykkeen tunteminen), kohonnut verenpaine, pahoinvointi tai oksentelu, ripuli, ruokahaluttomuus, vapina, puistatukset tai hikoilu. Jos haluat lopettaa tämän lääkkeen käytön, keskustele ensin lääkärin kanssa. Lääkäri kertoo, miten toimitaan. Tavallisesti annosta pienennetään vähitellen epämiellyttävien vieroitusoireiden minimoimiseksi.

Muut lääkevalmisteet ja Fentanyl ratiopharm

Kerro lääkärille tai apteekkihenkilökunnalle, jos parhaillaan käytät/otat, olet äskettäin käyttänyt/ottanut tai saatat käyttää/ottaa muita lääkkeitä. Tämä koskee myös ilman lääkemääräystä saatavia lääkkeitä ja rohdosvalmisteita. Jos ostat apteekista lääkkeitä, sinun tulee kertoa apteekkihenkilökunnalle, että käytät myös Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita.

Lääkäri tietää, mitä lääkkeitä on turvallista käyttää Fentanyl ratiopharm -depotlaastareiden käytön aikana. Vointiasi saattaa olla tarpeen seurata tarkkaan, jos käytät/otat tietyntyyppisiä alla mainittuja lääkkeitä tai jos lopetat jonkin alla olevassa listassa mainitun lääkkeen käytön/oton, sillä niillä saattaa olla vaikutusta siihen, minkä vahvuisia Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita tarvitset.

Kerro lääkärille tai apteekkihenkilökunnalle etenkin, jos käytät/otat

- muita kipulääkkeitä, kuten muita opioidikipuläläkkeitä (kuten buprenorfiinia, nalbufiinia tai pentatsosiinia) tai joitakin hermokipuun käytettäviä kipuläläkkeitä (gabapentiinia tai pregabaliinia)
- uniläläkkeitä (kuten tematsepaamia, tsaleplonia tai tsolpideemia)
- rauhoittavia lääkkeitä (kuten alpratsolaamia, klonatsepaamia, diatsepaamia, hydroksitsiinia tai loratsepaamia) tai mielenterveyshäiriöiden hoitoon käytettäviä lääkkeitä (psykoosiläläkkeitä, kuten aripipratsolia, haloperidolia, olantsapiinia, risperidonia tai fentiatsiineja)
- lihaksia rentouttavia lääkkeitä (kuten syklobentsapriinia tai diatsepaamia)
- tiettyjä masennusläläkkeitä, joita kutstutaan SSRI-läläkkeiksi tai SNRI-läläkkeiksi (kuten sitalopraamia, duloksetiinia, essitalopraamia, fluoksetiinia, fluvoksamiinia, paroksetiinia, sertraliinia tai venlafaksiinia), ks. lisätietoja jäljempänä
- tiettyjä masennusläläkkeitä tai Parkinsonin taudin hoitoon käytettäviä lääkkeitä, joita kutsutaan MAO:n estäjiksi (kuten isokarboksatsidia, feneltsiinia, selegiliiniä tai tranlylisyproamiinia). Et saa käyttää Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita 14 päivään näiden lääkkeiden käytön lopettamisen jälkeen. Ks. lisätietoja jäljempänä.
- tiettyjä antihistamiineja (allergialäläkkeitä), etenkin sellaisia, joilla on väsyttävä vaikutus (kuten kloorifeniramiinia, klemastiinia, syproheptadiinia, difenhydramiinia tai hydroksitsiinia)
- tiettyjä antibiootteja, joita käytetään infektioiden hoitoon (kuten erytromysiiniä tai klaritromysiiniä)
- sieni-infektioiden hoitoon käytettäviä lääkkeitä (kuten itrakonatsolia, ketokonatsolia, flukonatsolia tai vorikonatsolia)
- HIV-infektion hoitoon käytettäviä lääkkeitä (kuten ritonaviiria)
- sydämen rytmihäiriöiden hoitoon käytettäviä lääkkeitä (kuten amiodaronia, diltiatseemia tai verapamiilia)
- tuberkuloosin hoitoon käytettäviä lääkkeitä (kuten rifampisiinia)
- tiettyjä epilepsialäläkkeitä (kuten karbamatsepiinia, fenobarbitaalia tai fenytoiinia)

- tiettyjä pahoinvointi- tai matkapahoinvointilääkkeitä (kuten fentiatsiineja)
- tiettyjä närästys- tai mahahaavalääkkeitä (kuten simetidiiniä).
- tiettyjä rintakivun (angina pectoris) tai korkean verenpaineen hoitoon käytettäviä lääkkeitä (kuten nikardipiinia)
- tiettyjä verisyövän hoitoon käytettäviä lääkkeitä (kuten idelalisibia).

Fentanyl ratiopharm ja masennuslääkkeet

Jos käytät/otat tiettyjen masennuslääkkeiden tyyppisiä lääkkeitä, haittavaikutusten riski on tavanomaista suurempi. Fentanyl ratiopharm-valmisteella saattaa olla yhteisvaikutuksia näiden lääkkeiden kanssa, joten sinulla saattaa esiintyä mielentilan muutoksia, kuten kiihtyneisyyden tunnetta tai saatat nähdä, kuulla tai haistaa epätodellisia asioita (aistiharhoja), sekä muita vaikutuksia, joita voivat olla verenpaineen muutokset, nopea sydämen syke, kuume, ylivilkkaat refleksit, koordinaatiokyvyn häviäminen, lihasjäykkyys, pahoinvointi, oksentelu ja ripuli (nämä voivat olla serotoniinioireyhtymän merkkejä). Samanaikaisen käytön aikana lääkäri voi haluta tarkkailla sinua tiiviisti näiden haittavaikutusten varalta, etenkin hoidon alussa tai lääkkeen annosta muutettaessa.

Käyttö keskushermostoa lamaavien aineiden, mukaan lukien alkoholin ja joidenkin

huumausaineiden, kanssa Fentanyl ratiopharm -depotlaastareiden ja rauhoittavien lääkkeiden, kuten bentsodiatsepiinien tai vastaavanlaisten lääkkeiden, samanaikainen käyttö lisää tokkuraisuuden, hengitysvaikeuksien (hengityslaman) ja kooman riskiä, ja yhteiskäyttö voi olla jopa henkeä uhkaava. Sen vuoksi samanaikaista käyttöä voidaan harkita vain, jos muut hoitovaihtoehdot eivät ole mahdollisia. Jos lääkäri määrää Fentanyl ratiopharm -valmistetta käytettäväksi yhdessä rauhoittavien lääkkeiden kanssa, annosta ja samanaikaisen hoidon kestoa on rajoitettava.

Kerro lääkärille kaikista muista rauhoittavista lääkkeistä, joita käytät/otat, ja noudata aina lääkärin antamia annostusohjeita huolellisesti. Sinun on hyvä kertoa em. merkeistä ja oireista ystäville ja läheisillesi, jotta he voivat seurata sinua tällaisten oireiden varalta. Ota yhteys lääkäriin, jos sinulle ilmaantuu kyseisiä oireita.

Älä juo alkoholia Fentanyl ratiopharm -depotlaastareiden käytön aikana, paitsi jos olet ensin keskustellut siitä lääkärin kanssa.

Leikkaukset

Jos sinulle saatetaan antaa puudutetta / sinut saatetaan nukuttaa, kerro lääkärille tai hammaslääkärille, että käytät Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita.

Raskaus ja imetys

Jos olet raskaana tai imetät, epäilet olevasi raskaana tai jos suunnittelet lapsen hankkimista, kysy lääkäriltä tai apteekista neuvoa ennen tämän lääkkeen käyttöä.

Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita ei saa käyttää raskauden aikana, paitsi jos olet keskustellut siitä lääkärin kanssa. Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita ei saa käyttää synnytyksen aikana, koska lääke voi vaikuttaa vastasyntyneen hengitykseen.

Fentanyl ratiopharm-valmisteen pitkäaikainen käyttö raskauden aikana voi aiheuttaa vastasyntyneelle vauvalle vieroitusoireita (kuten kimeää itkua, tärinää, kouristuskohtauksia, heikkoa syömistä ja ripulia), jotka voivat olla hengenvaarallisia, jos niitä ei tunnisteta ja hoideta. Kerro lääkärille heti, jos epäilet, että vauvallasi voi olla vieroitusoireita.

Älä käytä Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita, jos imetät. Et saa imettää kolmeen päivään Fentanyl ratiopharm -depotlaastarin poistamisen jälkeen, koska lääkettä saattaa erittyä äidinmaitoon.

Ajaminen ja koneiden käyttö

Fentanyl ratiopharm voi vaikuttaa ajokykyyn ja kykyyn käyttää koneita tai työkaluja, koska se saattaa aiheuttaa unisuutta tai huimausta. Jos tällaisia vaikutuksia esiintyy, älä aja autoa äläkä käytä koneita tai työkaluja. Älä aja tämän lääkkeen käytön aikana ennen kuin tiedät, miten se vaikuttaa sinuun.

Käännä lääkärin tai apteekkihenkilökunnan puoleen, jos olet epävarma siitä, onko sinun turvallista ajaa autoa tämän lääkkeen käytön aikana.

3. Miten Fentanyl ratiopharmia käytetään

Käytä tätä lääkettä juuri siten kuin lääkäri on määrännyt. Tarkista ohjeet lääkäriltä tai apteekista, jos olet epävarma.

Lääkäri päättää, mikä Fentanyl ratiopharm -depotlaastareiden vahvuus sopii sinulle parhaiten. Annos määräytyy kipujen kovuuden, yleiskunnon ja aiemman kipulääkityksen perusteella.

Ennen hoidon aloittamista ja säännöllisesti sen aikana lääkäri keskustelee kanssasi myös siitä, mitä voit odottaa Fentanyl ratiopharm -depotlaastareiden käytöltä, milloin ja miten pitkään valmistetta on käytettävä, milloin on otettava yhteyttä lääkäriin ja milloin valmisteen käyttö on lopetettava (ks. myös kohta 2, Vieroitusoireet Fentanyl ratiopharm -hoitoa lopetettaessa).

Laastarin käyttö ja vaihtaminen

- Jokaisessa laastarissa on riittävästi lääkettä **3 päiväksi (72 tunniksi)**.
- Sinun pitää vaihtaa laastari kolmen päivän välein, ellei lääkäri ole antanut toisenlaista ohjetta.
- Poista vanha laastari aina **ennen** kuin kiinnität uuden.
- Vaihda laastari aina **samaan aikaan** päivästä 3 päivän (72 tunnin) välein.
- Jos käytät useampaa kuin yhtä laastaria, vaihda kaikki laastarit samaan aikaan.
- Kirjaa muistiin laastarin kiinnittämisen viikonpäivä, päivämäärä ja kellonaika, jotta muistat laastarin vaihtoajankohdan.
- Seuraavasta taulukosta näet, milloin laastari pitää vaihtaa:

Laastarin kiinnityspäivä		Laastarin vaihtopäivä
maanantai	→	torstai
tiistai	→	perjantai
keskiviikko	→	lauantai
torstai	→	sunnuntai
perjantai	→	maanantai
lauantai	→	tiistai
sunnuntai	→	keskiviikko

Mihin laastari kiinnitetään

Aikuiset

- Kiinnitä laastari ylävartalon tai käsivarren tasaiselle alueelle (ei nivelen kohtaan).

Lapset

- Kiinnitä laastari aina yläselkään, jotta lapsi ei ulottuisi siihen eikä saisi sitä irrotettua.
- Tarkista aika ajoin, että laastari on pysynyt kiinni.
- On tärkeää, ettei lapsi saa irrotettua laastaria ja laitettua sitä suuhun, koska se voi olla hengenvaarallista ja johtaa jopa kuolemaan.
- Valvo lastasi tarkoin 48 tunnin ajan sen jälkeen
 - kun ensimmäinen laastari on kiinnitetty
 - kun on kiinnitetty vahvuudeltaan voimakkaampi laastari.

- Saattaa viedä jonkin aikaa ennen kuin laastarin vaikutus on suurimmillaan. Lapsi saattaa siksi tarvita muita kipulääkkeitä, kunnes laastarin vaikutus alkaa. Lääkäri keskustelee tästä kanssasi.

Aikuiset ja lapset:

Älä kiinnitä laastaria

- samaan kohtaan kahta kertaa peräkkäin.
- liikkuvalla alueella (nivelen kohtaan), ärtyneelle tai rikkoutuneelle iholle.
- hyvin karvaiselle iholle. Jos iholla on karvoja, älä ajele niitä pois (karvojen ajelu ärsyttää ihoa), vaan leikkaa ne pois mahdollisimman läheltä ihoa.

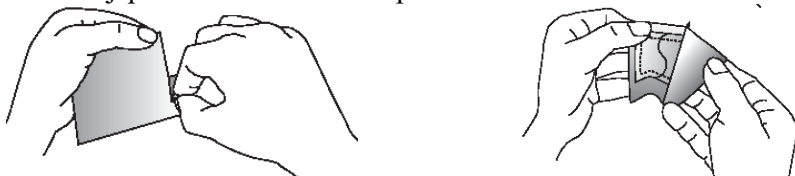
Laastarin kiinnittäminen

Vaihe 1. Valmistele iho

- Varmista, että iho on täysin kuiva, puhdas ja viileä ennen kuin kiinnität laastarin.
- Jos ihoa pitää puhdistaa, pese se kylmällä vedellä.
- Älä käytä saippuaa tai muita puhdistusaineita, voiteita, kosteuttavia aineita, öljyä tai talkkia ennen laastarin kiinnittämistä.
- Älä kiinnitä laastaria heti kuuman kylvyn tai suihkun jälkeen.

Vaihe 2. Avaa suojapussi

- Jokainen laastari on erillisessä suojapussissa.
- Revi suojapussi auki loven kohdalta.
- Revi suojapussi varovasti reunaan pitkin kokonaan auki.

- Ota kiinni avatun suojapussin kummastakin puoliskosta ja vedä niitä erilleen.
- Ota laastari suojapussista ja kiinnitä se heti.
- Säilytä tyhjä suojapussi, jotta voit myöhemmin laittaa hävitettävän laastarin siihen takaisin.
- Käytä kutakin laastaria vain kerran.
- Älä ota laastaria suojapussista ennen kuin olet valmis kiinnittämään sen.
- Tarkista laastari, ettei se ole vioittunut.
- Älä käytä laastaria, jos sitä on paloitetu, leikattu tai se näyttää vioittuneelta.
- Älä koskaan paloitle tai leikkaa laastaria.

Vaihe 3. Poista suojakalvo ja paina laastari kiinni

- Varmista, että laastari asettuu löysän vaatetuksen alle eikä puristu tiukkojen vaatteiden tai kuminauhan alle.
- Vedä varovasti toinen läpinäkyvän muovisen taustakalvon puolikas pois laastarin keskeltä alkaen. Pyri välttämään laastarin tahmean puolen koskettamista.
- Paina laastarin tahmea puoli ihoa vasten.
- Poista taustakalvon toinen puolikas ja paina koko laastaria kämmenellä ihoon kiinni.
- Paina vähintään 30 sekunnin ajan. Varmista, että laastari ja etenkin sen reunat ovat hyvin kiinni.

Vaihe 4. Laastarin hävittäminen

- Kun irrotat laastarin, taita se heti kaksinkerroin tahmea puoli sisäänpäin.
- Laita laastari takaisin alkuperäiseen suojapussiin ja hävitä apteekista saamiesi ohjeiden mukaisesti.
- Pidä käytetyt laastarit poissa lasten ulottuvilta ja näkyviltä, sillä käytetytkin laastarit sisältävät vielä lääkettä, ja saattavat siten olla lapsille haitallisia ja aiheuttaa jopa kuoleman.

Vaihe 5. Peseydy

- Pese kätesi pelkällä puhtaalla vedellä aina sen jälkeen, kun olet käsitellyt laastareita.

Lisätietoja Fentanyl ratiopharm -depotlaastareiden käytöstä

Päivittäiset toimet laastareiden käytön aikana

- Laastarit kestävät vettä.
- Voit käydä suihkussa ja kylvyssä, kun laastari on kiinnitettynä, mutta älä hankaa itse laastaria.
- Jos lääkäri antaa luvan, voit harrastaa liikuntaa tai urheilla, kun laastari on kiinnitettynä.
- Voit myös uida, kun laastari on kiinnitettynä, mutta
 - et saa käydä kuumassa poreammeessa
 - et saa laittaa tiukkoja vaatteita tai kuminauhaa laastarin päälle.
- Kun laastari on kiinnitettynä, älä altista sitä suorille lämmönlähteille, joita voivat olla lämpötyyny tai -huopa, kuumavesipullo, lämmitettävä vesisänky, lämpölamppu tai ruskettava lamppu. Älä ota aurinkoa, pitkiä kuumia kylpyjä äläkä sauno, koska laastarista saattaa silloin vapautua enemmän lääkettä.

Miten nopeasti laastarit vaikuttavat?

- Saattaa viedä jonkin aikaa ennen kuin ensimmäisen laastarin vaikutus on suurimmillaan.
- Lääkäri saattaa määrätä sinulle muita kipulääkkeitä muutamaksi ensimmäiseksi päiväksi.
- Tämän jälkeen laastareiden pitäisi lievittää kipua jatkuvasti, joten voit lopettaa muiden kipulääkkeiden käytön/oton. Lääkäri saattaa kuitenkin aika ajoin määrätä lisäkipulääkkeitä.

Miten pitkään laastareita käytetään?

- Fentanyl ratiopharm -depotlaastarit on tarkoitettu pitkäaikaiseen kipuun. Lääkäri kertoo, miten pitkään oletettavasti käytät laastareita.

Jos kipu pahenee

- Jos kipu pahenee äkillisesti viimeisimmän laastarin kiinnittämisen jälkeen, tarkista laastari. Jos laastari ei enää pysy hyvin kiinni tai jos se on irronnut, vaihda tilalle uusi laastari (*ks. myös kohta Jos laastari irtoaa*)
- Jos kipu pahenee ajan mittaan näiden laastareiden käytön aikana, lääkäri saattaa määrätä sinulle kokeeksi laastareita, joiden vahvuus on suurempi, tai määrätä lisäksi muita kipulääkkeitä (tai määrätä kumpaakin).
- Jos laastarivahvuuden suurentaminen ei auta, lääkäri saattaa päättää, että laastareiden käyttö on lopetettava.

Jos kiinnität liian monta laastaria tai väärän vahvuisen laastarin

Jos olet ottanut liian suuren lääkeannoksen tai vaikkapa lapsi on ottanut lääkettä vahingossa, ota aina yhteyttä lääkäriin, sairaalaan tai Myrkytystietokeskukseen (puh. 0800 147 111) riskien arvioimiseksi ja lisäohjeiden saamiseksi.

Jos olet kiinnittänyt liian monta laastaria tai väärän vahvuisen laastarin, poista laastari ja ota heti yhteyttä lääkäriin.

Yliannoksen oireita ovat hengitysvaikeudet tai pinnallinen hengitys, väsymys, voimakas uneliaisuus, kyvyttömyys ajatella selkeästi, kävellä tai puhua normaalisti ja heikotuksen, huimauksen tai sekavuuden tunne. Yliannostus voi johtaa myös aivotoiminnan häiriöön, joka tunnetaan nimellä toksinen leukoenkefalopatia.

Jos unohdat vaihtaa laastarin

- Jos unohdat vaihtaa laastarin, vaihda se heti, kun huomaat unohtumisen, ja kirjaa päivä ja kellonaika muistiin. Vaihda laastari taas tavanomaiseen tapaan **3 päivän (72 tunnin)** kuluttua.
- Jos laastarin vaihtaminen viivästyy paljon, kysy neuvoa lääkäriltä, koska saatat tarvita lisäkipulääkitystä, mutta **älä** kiinnitä ylimääräistä laastaria.

Jos laastari irtoaa

- Jos laastari irtoaa ennen kuin sitä tarvitsee vaihtaa, kiinnitä heti uusi laastari, ja kirjaa päivä ja kellonaika muistiin. Valitse uusi ihoalue
 - ylävartalosta tai käsivarresta
 - lapsen yläselästä.
- Kerro lääkärille laastarin irtoamisesta ja anna laastarin olla kiinnitettynä vielä **3 päivää (72 tuntia)** tai lääkärin antaman ohjeen mukaan, ennen kuin vaihdat laastarin tavanomaiseen tapaan uuteen.
- Jos laastarit irtoavat toistuvasti, kysy neuvoa lääkäriltä, apteekkihenkilökunnalta tai sairaanhoitajalta.

Jos haluat lopettaa laastareiden käytön

- Älä lopeta tämän lääkkeen käyttöä äkillisesti. Jos haluat lopettaa tämän lääkkeen käytön, keskustele ensin lääkärin kanssa. Lääkäri kertoo, miten toimitaan. Tavallisesti annosta pienennetään vähitellen epämiellyttävien vieroitusoireiden minimoimiseksi. Ks. myös kohta 2 Vieroitusoireet Fentanyl ratiopharm-hoitoa lopetettaessa.
- Jos lopetat laastareiden käytön, älä aloita niiden käyttöä uudelleen keskustelematta asiasta ensin lääkärin kanssa. Hoito saattaa olla tarpeen aloittaa uudelleen toisella laastarivahvuudella.

Jos sinulla on lisäkysymyksiä tämän lääkkeen käytöstä, käänny lääkärin tai apteekkihenkilökunnan puoleen.

4. Mahdolliset haittavaikutukset

Kuten kaikki lääkkeet, tämäkin lääke voi aiheuttaa haittavaikutuksia. Kaikki eivät kuitenkaan niitä saa.

Jos sinä huomaat tai kumppanisi tai potilasta hoitava henkilö huomaa laastarin käyttäjällä jotakin seuraavista, poistakaa laastari ja soittakaa lääkärille tai menkää heti lähimpään sairaalaan. Kiireellinen lääkärinhoito saattaa olla tarpeen.

- Epätavallinen uneliaisuus, tavanomaista hitaampi tai pinnallisempi hengitys. Noudata edellä annettua ohjetta ja pidä laastaria käyttänyt henkilö liikkeessä ja puhuttele häntä mahdollisimman paljon. Tällaiset hengitysvaikeudet voivat hyvin harvoin olla hengenvaarallisia ja voivat jopa johtaa kuolemaan, etenkin jos henkilö ei ole aiemmin käyttänyt voimakkaita opioidikipuläläkkeitä (kuten Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita tai morfiinia) (melko harvinainen haittavaikutus, voi esiintyä enintään yhdellä potilaalla 100:sta).
- Äkillinen kasvojen tai kurkun turpoaminen, vaikea-asteinen ihon ärsytys, punoitus tai rakkuloiden muodostuminen iholle. Nämä saattavat olla vaikea-asteisen allergisen reaktion oireita (saatavissa oleva tieto ei riitä esiintyvyyden arviointiin).
- Kouristuskohtaukset (melko harvinainen, voi esiintyä enintään yhdellä potilaalla 100:sta).
- Heikentynyt tajunta tai tajuttomuus (melko harvinainen, voi esiintyä enintään yhdellä potilaalla 100:sta).

Myös seuraavia haittavaikutuksia on raportoitu

Hyvin yleiset (saattavat esiintyä useammalla kuin yhdellä potilaalla 10:stä)

- pahoinvointi, oksentelu, ummetus
- uneliaisuuden tunne
- huimaus
- päänsärky.

Yleiset (saattavat esiintyä enintään yhdellä potilaalla 10:stä)

- allerginen reaktio
- ruokahaluttomuus
- univaikeudet
- masennus
- kiihtyneisyyden tai sekavuuden tunne
- epätodellisten asioiden näkeminen, kuuleminen tai haistaminen (aistiharhat)
- lihasvapina tai -spasmit
- epätavalliset tuntemukset ihossa, kuten pistelyn tai kihelmöinnin tunne (parestesiat)
- pyörimisen tunne (vertigo)
- sydämen sykkeen tuntuminen nopealta tai epätasaiselta (sydämentykytys, tiheälyöntisyys)
- korkea verenpaine
- hengenahdistus (dyspnea)
- ripuli
- suun kuivuminen
- mahakipu ja ruoansulatushäiriöt
- voimakas hikoilu
- ihon kutina, ihottuma ja punoitus
- virtsaamiskyvyttömyys tai kyvyttömyys tyhjentää rakko kokonaan
- voimakkaan väsymyksen tunne, heikotus tai yleinen sairaudentunne
- vilaisuus
- käsien, nilkkojen tai jalkaterien turpoaminen (raajojen turvotus).

Melko harvinaiset (saattavat esiintyä enintään yhdellä potilaalla 100:sta)

- kiihtyneisyyden tai ajan ja paikan tajun menettämisen tunne
- voimakas hyvänolon tunne (euforia)
- tuntoaistin tai tuntoherkkyyden väheneminen etenkin ihossa (hypestesia)
- muistamattomuus
- näön sumeneminen
- hidas sydämen syke (harvalyöntisyys) tai matala verenpaine
- ihon sinerrys, joka johtuu veren vähäisestä happipitoisuudesta (syanoosi)
- suoliston liikkeiden puuttuminen (ileus)
- kutiseva ihottuma (ekseema), allerginen reaktio tai muu ihon häiriö laastarin kiinnityskohdassa
- flunssan kaltainen sairaus
- kehon lämpötilan muuttumisen tunne
- kuume
- lihasnykäykset
- vaikeudet saada ja säilyttää erektio (impotenssi) ja yhdyntävaikeudet.

Harvinaiset (saattavat esiintyä enintään yhdellä potilaalla 1 000:sta)

- silmän mustuaisten supistuminen (mioosi)
- hengityksen katkonaisuus (apnea).

Tuntematon (koska saatavissa oleva tieto ei riitä arviointiin)

- mieshormonien puutos (androgeenipuutos)
- sekavuustila (eli delirium, jonka oireita voivat olla seuraavien yhdistelmä: kiihtyneisyys, levottomuus, ajan ja paikan tajun hämärtyminen, sekavuus, pelot, epätodellisten asioiden näkeminen tai kuuleminen, unihäiriöt, painajaiset)
- voit tulla riippuvaiseksi Fentanyl ratiopharm -depotlaastareista (ks. kohta 2).

Laastarin kiinnityskohtaan saattaa ilmaantua ihottumaa, punoitusta ja vähäistä kutinaa. Tämä on tavallisesti lievää ja häviää laastarin poistamisen jälkeen. Jos iho-oireet eivät häviä tai laastari aiheuttaa voimakasta ihoärsytystä, käänny lääkärin puoleen.

Laastereiden toistuva käyttö voi heikentää niiden tehoa (sietokykyysi kasvaa tai kipuherkkyytesi kasvaa) tai voit tulla niistä riippuvaiseksi.

Jos siirryt muiden kipulääkkeiden käytöstä Fentanyl ratiopharm -depotlaastareiden käyttöön tai jos lopetat Fentanyl ratiopharm -depotlaastareiden käytön äkillisesti, saatat havaita vieroitusoireita, kuten oksentelua, pahoinvointia, ripulia, ahdistuneisuutta tai vilunväristyksiä. Kerro lääkärille, jos havaitset jonkin näistä vaikutuksista.

Vastasyntyneillä vauvoilla on raportoitu vieroitusoireita, kun äiti on käyttänyt Fentanyl ratiopharm -depotlaastareita pitkään raskauden aikana.

Haittavaikutuksista ilmoittaminen

Jos havaitset haittavaikutuksia, kerro niistä lääkärille tai apteekkihenkilökunnalle. Tämä koskee myös sellaisia mahdollisia haittavaikutuksia, joita ei ole mainittu tässä pakkausselosteessa. Voit ilmoittaa haittavaikutuksista myös suoraan (ks. yhteystiedot alla). Ilmoittamalla haittavaikutuksista voit auttaa saamaan lisätietoa tämän lääkevalmisteen turvallisuudesta.

www-sivusto: www.fimea.fi

Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea

Lääkkeiden haittavaikutusrekisteri

PL 55

FI-00034 Fimea

5. Fentanyl ratiopharmin säilyttäminen

Missä laastarit pitää säilyttää

Pidä laastarit (käytetyt ja käyttämättömät) poissa lasten ulottuvilta ja näkyviltä.

Säilytä tämä lääke turvallisessa ja varmassa paikassa, johon muilla ei ole pääsyä. Jos tätä lääkettä käyttää vahingossa tai tietoisesti henkilö, jolle sitä ei ole määrätty, siitä voi aiheutua hänelle vakavaa haittaa tai se voi johtaa kuolemaan.

Miten pitkään Fentanyl ratiopharm -laastarit säilyvät

Älä käytä tätä lääkettä ulkopakkauksessa ja laastaripussissa ”Käyt. viim.” tai ”EXP” yhteydessä mainitun viimeisen käyttöpäivämäärän jälkeen. Viimeinen käyttöpäivämäärä tarkoittaa kuukauden viimeistä päivää. Jos laastarit ovat vanhentuneet, vie ne apteekkiin.

Säilytä alle 30 °C.

Miten hävität käytetyt laastarit tai laastarit, joita et enää tarvitse

Jos käytetty tai käyttämätön laastari tarttuu vahingossa toiseen henkilöön, etenkin lapseen, se voi johtaa kuolemaan.

Käytetyt laastarit pitää taittaa tiiviisti kaksinkerroin, liimapuoli sisäänpäin. Kaksinkerroin taitettu laastari hävitetään turvallisesti laittamalla se takaisin alkuperäiseen suojaan ja säilytetään hävittämiseen asti poissa muiden henkilöiden, etenkin lasten, ulottuvilta ja näkyviltä. Kysy käyttämättömien lääkkeiden hävittämisestä apteekista.

Lääkkeitä ei tule heittää viemäriin eikä hävittää talousjätteiden mukana. Näin menetellen suojelet luontoa.

6. Pakkauksen sisältö ja muuta tietoa

Mitä Fentanyl ratiopharm sisältää

- Vaikuttava aine on fentanyl.
Yhdestä depotlaastarista vapautuu fentanyyliä 12,5 mikrog tunnissa. Yhden laastarin pinta-ala on 3,75 cm², ja se sisältää 2,063 mg fentanyyliä.
Yhdestä depotlaastarista vapautuu fentanyyliä 25 mikrog tunnissa. Yhden laastarin pinta-ala on 7,5 cm², ja se sisältää 4,125 mg fentanyyliä.
Yhdestä depotlaastarista vapautuu fentanyyliä 50 mikrog tunnissa. Yhden laastarin pinta-ala on 15 cm², ja se sisältää 8,25 mg fentanyyliä.
Yhdestä depotlaastarista vapautuu fentanyyliä 75 mikrog tunnissa. Yhden laastarin pinta-ala on 22,5 cm², ja se sisältää 12,375 mg fentanyyliä.
Yhdestä depotlaastarista vapautuu fentanyyliä 100 mikrog tunnissa. Yhden laastarin pinta-ala on 30 cm², ja se sisältää 16,5 mg fentanyyliä.
- Muut aineet ovat:
Liimapinta: polyakrylaattia sisältävä liimakerros
Taustakalvo: polypropeenikalvo, sininen painomuste
Suojakalvo: polyeteenitereftalaattikalvo (silikonoitu)

Lääkevalmisteen kuvaus ja pakkauskoot

Fentanyl ratiopharm -depotlaastari on läpinäkyvä depotlaastari, jonka taustalla on liimapinta, jotta laastari voidaan kiinnittää ihoon.

Depotlaastareihin on painettu sinisellä painomusteella lääkkeen vahvuus.

Pakkauskoot:

Fentanyl ratiopharm 12 mikrog/tunti depotlaastari

Pakkaus, jossa on 2, 3, 4, 5, 8, 10, 15, 16 tai 20 depotlaastaria.

Fentanyl ratiopharm 25 mikrog/tunti depotlaastari

Fentanyl ratiopharm 50 mikrog/tunti depotlaastari

Fentanyl ratiopharm 75 mikrog/tunti depotlaastari

Fentanyl ratiopharm 100 mikrog/tunti depotlaastari

Pakkaus, jossa on 3, 4, 5, 10, 15, 16 tai 20 depotlaastaria.

Kaikkia pakkauskokoja ei välttämättä ole myynnissä.

Myyntiluvan haltija

ratiopharm GmbH, Ulm, Saksa

Valmistaja

Merckle GmbH, Blaubeuren, Saksa

Luye Pharma AG, Miesbach, Saksa

Lisätietoja tästä lääkevalmisteesta antaa myyntiluvan haltijan paikallinen edustaja:

Teva Finland Oy

PL 67

02631 Espoo

Puh: 020 180 5900

Tämä pakkausseloste on tarkistettu viimeksi 11.9.2023.

Bipacksedel: Information till användaren

Fentanyl ratiopharm 12 mikrogram/timme depotplåster
Fentanyl ratiopharm 25 mikrogram/timme depotplåster
Fentanyl ratiopharm 50 mikrogram/timme depotplåster
Fentanyl ratiopharm 75 mikrogram/timme depotplåster
Fentanyl ratiopharm 100 mikrogram/timme depotplåster

Fentanyl

Läs noga igenom denna bipacksedel innan du börjar använda detta läkemedel. Den innehåller information som är viktig för dig.

- Spara denna information, du kan behöva läsa den igen.
- Om du har ytterligare frågor vänd dig till läkare, apotekspersonal eller sjuksköterska.
- Detta läkemedel har ordinerats enbart åt dig (eller ditt barn). Ge det inte till andra. Det kan skada dem, även om de uppvisar sjukdomstecken som liknar dina.
- Om du får biverkningar, tala med läkare, apotekspersonal eller sjuksköterska. Detta gäller även eventuella biverkningar som inte nämns i denna information. Se avsnitt 4.

I denna bipacksedel finns information om följande:

1. Vad Fentanyl ratiopharm är och vad det används för
2. Vad du behöver veta innan du använder Fentanyl ratiopharm
3. Hur du använder Fentanyl ratiopharm
4. Eventuella biverkningar
5. Hur Fentanyl ratiopharm ska förvaras
6. Förpackningens innehåll och övriga upplysningar

1. Vad Fentanyl ratiopharm är och vad det används för

Namnet på ditt läkemedel är Fentanyl ratiopharm.

Plåstren lindrar mycket svår och långvarig smärta:

- hos vuxna som behöver kontinuerlig smärtbehandling
- hos barn över 2 år som redan använder läkemedel med opioider och behöver kontinuerlig smärtbehandling.

Fentanyl ratiopharm innehåller ett läkemedel som heter fentanyl. Det tillhör en grupp av starkt smärtstillande läkemedel som kallas opioider.

2. Vad du behöver veta innan du använder Fentanyl ratiopharm

Använd inte Fentanyl ratiopharm

- om du är allergisk mot fentanyl eller något annat innehållsämne i detta läkemedel (anges i avsnitt 6)
- om du lider av smärta som varar endast en kort period, såsom plötslig smärta eller smärta efter ett kirurgiskt ingrepp
- om du har andningssvårigheter med långsam eller ytlig andning

Använd inte detta läkemedel om något av det ovanstående gäller dig eller ditt barn. Om du känner dig osäker ska du tala med läkare eller apotekspersonal innan du använder Fentanyl ratiopharm.

Varningar och försiktighet

- Fentanyl ratiopharm kan ge livshotande biverkningar hos personer som inte redan regelbundet medicinerar med receptbelagda opioidläkemedel.
- Fentanyl ratiopharm är ett läkemedel som kan vara livshotande för barn. Detta gäller även använda plåster. Tänk på att ett självhäftande plåster (oanvänt eller använt) kan vara lockande för ett barn och om plåstret fäster vid barnets hud eller om barnet stoppar det i munnen kan det få dödlig utgång.
- Förvara detta läkemedel på ett säkert ställe, oåtkomligt för andra personer – se avsnitt 5 för mer information.

Depotplåster som häftat fast på en annan person

Plåstret ska endast användas på huden hos den person som läkaren har ordinerat det för. Det finns rapporterade fall där ett plåster av misstag fastnat på en familjemedlem vid nära fysisk kontakt eller då man delat säng med bäraren av plåstret. Ett plåster som häftat fast på en annan person (särskilt ett barn) kan leda till att läkemedel går igenom huden på den andra personen och orsakar allvarliga biverkningar såsom andningssvårigheter med långsam och ytlig andning, vilket kan få dödlig utgång. Om plåstret häftat fast på huden hos en annan person, ta genast av plåstret och kontakta läkare.

Var särskilt försiktig med Fentanyl ratiopharm

Tala med läkare eller apotekspersonal innan du använder detta läkemedel om något av följande gäller dig – din läkare kan behöva undersöka dig mer noggrant om:

- du någon gång haft problem med lungorna eller andningen
- du någon gång haft problem med hjärtat, levern, njurarna eller haft lågt blodtryck
- du någon gång har haft en hjärntumör
- du någon gång haft långvarig huvudvärk eller en huvudskada
- du är äldre – du kan vara känsligare för detta läkemedels effekter
- du har en sjukdom som heter myastenia gravis, då musklerna blir svaga och snabbt trötta

Om något av det ovanstående gäller dig (eller om du känner dig osäker) ska du tala med läkare eller apotekspersonal innan du använder Fentanyl ratiopharm.

Vid användning av plåstret, tala om för läkare om du har andningssvårigheter när du sover.

Opioider som Fentanyl ratiopharm kan orsaka sömnrelaterade andningsbesvär såsom sömnapné (andningsuppehåll under sömn) och sömnrelaterad hypoxemi (låga syrehalter i blodet). Tala om för läkare om du, din partner eller vårdare noterar något av följande:

- andningsuppehåll under sömnen
- uppvaknanden på natten p.g.a andnöd
- svårigheter att upprätta sömnen
- uttalad dåsighet under dagen

Läkaren kan behöva ändra dosen.

Vid användning av plåstret, tala om för läkare om du märker en förändring av smärtan du känner:

- om smärtan inte längre lindras av plåstret
- om smärtan blir värre
- om din upplevelse av smärtan förändras (till exempel om du känner smärta någon annanstans på kroppen)
- om du får ont av beröring som normalt sett inte borde göra ont.

Ändra inte dosen på egen hand. Läkaren beslutar om dosen eller behandlingen ska ändras.

Biverkningar och Fentanyl ratiopharm

- Fentanyl ratiopharm kan göra dig ovanligt sömnig och göra att du andas långsammare och ytligare. I mycket sällsynta fall kan dessa andningsproblem vara livshotande eller till och med ha

dödlig utgång, särskilt hos personer som aldrig tidigare har använt starka smärtstillande medel med opioider (som Fentanyl ratiopharm eller morfin). Om du eller din partner eller vårdnadsgivare märker att personen som bär plåstret är ovanligt sömnig och andas långsamt eller ytligt:

- Ta av plåstret
- Ring en läkare eller åk omedelbart till närmaste sjukhus
- Se till att personen rör på sig och pratar så mycket som möjligt
- Om du får feber medan du använder Fentanyl ratiopharm ska du tala om det för din läkare – det kan göra att en ökad mängd läkemedel går igenom din hud.
- Fentanyl ratiopharm kan orsaka förstoppning. Rådfråga läkare eller apotekspersonal för att få hjälp med att förebygga eller behandla förstoppning.

Se avsnitt 4 för en fullständig lista på eventuella biverkningar.

När du bär plåstret ska du inte utsätta det för direkt värme, såsom värmedynor, elektriska filter, varmvattenflaskor, uppvärmda vattensängar eller värme- eller sollampor. Du ska inte sola, ta långa varma bad, basta eller ta varma bubbelbad. Om du gör detta kan du få en ökad mängd läkemedel från plåstret.

Plåstren får inte klippas i mindre bitar, eftersom kvalitet, effekt och säkerhet för delade plåster inte visats i studier.

Fentanyl ratiopharm kan ge ett positivt resultat i dopingtest. Ett bruk av Fentanyl ratiopharm i dopingsyfte kan vara skadligt för hälsan.

Långtidsanvändning och tolerans

Detta läkemedel innehåller fentanyl, som är ett opioidläkemedel. Upprepad användning av opioidläkemedel för smärtlindring kan leda till att läkemedlet blir mindre effektivt (du blir van vid det, så kallad läkemedelstolerans). Du kan också bli mer känslig för smärta när du använder Fentanyl ratiopharm. Detta kallas för hyperalgesi. Ökning av dosen på dina plåster kan hjälpa till att ytterligare minska din smärta under ett tag, men det kan också vara skadligt. Tala med läkare om du märker att läkemedlet blir mindre effektivt. Läkaren beslutar om det är bättre för dig att öka dosen eller att stegvis minska användningen av Fentanyl ratiopharm.

Beroende

Upprepad användning av Fentanyl ratiopharm kan också leda till beroende och missbruk, vilket kan leda till livshotande överdosering. Risken för dessa biverkningar kan öka vid högre dos och längre användningstid. Beroende eller missbruk kan få dig att känna att du inte längre har kontroll över hur mycket läkemedel du behöver använda eller hur ofta du behöver använda det. Det kan kännas som om du behöver fortsätta använda läkemedlet trots att det inte lindrar smärtan.

Risken för beroende eller missbruk varierar från person till person. Risken för beroende eller missbruk av Fentanyl ratiopharm kan vara högre om

- du eller någon i din familj någon gång har missbrukat eller varit beroende av alkohol, receptbelagda läkemedel eller olagliga droger ("beroende")
- du röker
- du någon gång haft problem med sinnesstämningen (depression, ångest eller personlighetsstörning) eller har behandlats av psykiater för andra psykiska sjukdomar.

Om du märker något av följande tecken medan du använder Fentanyl ratiopharm kan det vara ett tecken på att du har blivit beroende.

- Du behöver använda läkemedlet under längre tid än din läkare har ordinerat.
- Du behöver använda mer än den rekommenderade dosen.

- Du använder läkemedlet av andra skäl än de läkaren ordinerat, till exempel ”för att känna dig lugn” eller ”få hjälp att sova”.
- Du har gjort flera misslyckade försök att sluta med eller få kontroll över hur du använder läkemedlet.
- När du slutar att ta läkemedlet känner du dig sjuk och du mår bättre när du börjar använda det igen (”abstinenssymtom”).

Om du märker något av dessa tecken, tala med läkare om din behandling och vad som är bäst för dig, t.ex. när det kan vara lämpligt att avsluta behandlingen och hur du avslutar på ett säkert sätt.

Abstinenssymtom när du slutar använda Fentanyl ratiopharm

Sluta inte plötsligt att använda detta läkemedel. Abstinenssymtom som rastlöshet, sömnsvårigheter, irritabilitet, oro, hjärtklappning (palpitationer), förhöjt blodtryck, illamående, kräkningar, diarré, aptitlöshet, skakningar, frossa eller svettningar kan förekomma. Om du vill sluta använda detta läkemedel, tala först med läkare. Läkaren kommer att tala om för dig hur du gör detta, vanligtvis genom att gradvis minska dosen så att obehagliga abstinenssymtom ska hållas på en så låg nivå som möjligt.

Andra läkemedel och Fentanyl ratiopharm

Tala om för läkare eller apotekspersonal om du tar/använder, nyligen har tagit/ använt eller kan tänkas ta/använda andra läkemedel. Detta gäller även receptfria läkemedel och växtbaserade läkemedel. Du ska också tala om för apotekspersonal att du använder Fentanyl ratiopharm om du köper några läkemedel på apoteket.

Din läkare kommer att veta vilka läkemedel som är säkra att använda/ta tillsammans med Fentanyl ratiopharm. Om du använder/tar några av de typerna av läkemedel i listan nedan eller om du slutar använda/ta några av dessa, kan du behöva övervakas noga eftersom det kan påverka den dos av Fentanyl ratiopharm som du behöver.

Framför allt ska du tala om för läkare eller apotekspersonal om du använder/tar:

- Andra smärtstillande läkemedel, såsom smärtstillande läkemedel med opioider (såsom buprenorfin, nalbufin eller pentazocin) och vissa smärtstillande läkemedel mot nervsmärta (gabapentin och pregabalin).
- Läkemedel som hjälper dig att sova (såsom temazepam, zaleplon eller zolpidem)
- Läkemedel som gör att du känner dig lugnare (lugnande medel såsom alprazolam, klonazepam, diazepam, hydroxyzin eller lorazepam) och läkemedel för psykiska problem (antipsykotiska medel såsom aripiprazol, haloperidol, olanzapin, risperidon eller fentiaziner)
- Muskelavslappnande läkemedel (såsom cyklobenzaprin eller diazepam)
- Vissa läkemedel som används för att behandla depression, som kallas SSRI eller SNRI (såsom citalopram, duloxetin, escitalopram, fluoxetin, fluvoxamin, paroxetin, sertralin eller venlafaxin) – se nedan för mer information
- Vissa läkemedel mot depression eller Parkinsons sjukdom, som kallas MAO-hämmare (såsom isokarboxazid, fenelzin, selegilin eller tranylcypromin). Du ska inte använda Fentanyl ratiopharm inom 14 dagar efter att ha slutat ta dessa läkemedel – se nedan för mer information
- Vissa antihistaminer, särskilt de som gör dig sömnig (såsom klorfeniramin, klemastin, cyproheptadin, difenhydramin eller hydroxyzin)
- Vissa antibiotika som används mot infektioner (såsom erytromycin eller klaritromycin)
- Läkemedel mot svampinfektioner (såsom itraconazol, ketokonazol, flukonazol eller vorikonazol)
- Läkemedel mot hiv-infektioner (såsom ritonavir)
- Läkemedel mot oregelbunden hjärtrytm (såsom amiodaron, diltiazem eller verapamil)
- Läkemedel mot tuberkulos (såsom rifampicin)
- Vissa läkemedel mot epilepsi (såsom karbamazepin, fenobarbital eller fenytoin)
- Vissa läkemedel mot illamående eller åksjuka (såsom fentiaziner)
- Vissa läkemedel mot halsbränna eller magsår (såsom cimetidin)
- Vissa läkemedel mot kärlkramp (bröstsmärtor) eller högt blodtryck (såsom nikardipin)

- Vissa läkemedel som används för att behandla blodcancer (såsom idelalisib).

Fentanyl ratiopharm med läkemedel mot depression

Risken för biverkningar ökar om du använder/tar läkemedel såsom vissa läkemedel mot depression. Fentanyl ratiopharm kan interagera med dessa läkemedel och du kan uppleva att din mentala status ändras så att du exempelvis känner dig orolig eller ser, känner, hör eller känner lukten av något som inte finns (hallucinationer) samt upplever andra effekter som ändrat blodtryck, snabba hjärtslag, hög kroppstemperatur, överaktiva reflexer, brist på koordination, muskelstelhet, illamående, kräkningar och diarré (dessa kan vara tecken på serotonergt syndrom). Vid användning tillsammans så vill kanske läkaren övervaka dig noggrant för sådana biverkningar, särskilt när du påbörjar behandling eller när dosen på ditt läkemedel förändras.

Användning tillsammans med läkemedel som dämpar det centrala nervsystemet, inklusive alkohol och vissa narkotiska läkemedel

Ett samtidigt bruk av Fentanyl ratiopharm och sedativa läkemedel (lugnande medel, sömnmediciner), såsom bensodiazepiner eller närbesläktade ämnen, ökar risken för dåsighet, andningssvårigheter (andningsdepression) och koma, och kan t.o.m. vara livshotande. På grund av detta bör ett samtidigt bruk övervägas endast i fall där andra behandlingsalternativ inte är möjliga.

Om läkaren ordinerar Fentanyl ratiopharm tillsammans med sedativa läkemedel, bör dosen och behandlingstiden begränsas.

Tala om för läkaren vilka andra sedativa läkemedel du använder/tar, och följ noga de doseringsanvisningar läkaren ger dig. Det kan vara nyttigt att informera vänner och anhöriga om de tecken och symtom som nämns ovan, så de kan följa upp ditt tillstånd. Kontakta läkare om du upplever nämnda symtom.

Drick inte alkohol medan du använder Fentanyl ratiopharm om du inte först talat med din läkare.

Operationer

Om du tror att du ska få bedövning/narkos ska du tala om för din läkare eller tandläkare att du använder Fentanyl ratiopharm.

Graviditet och amning

Om du är gravid eller ammar, tror att du kan vara gravid eller planerar att skaffa barn, rådfråga läkare eller apotekspersonal innan du använder detta läkemedel.

Fentanyl ratiopharm ska inte användas under graviditet, om du inte först har diskuterat det med din läkare. Fentanyl ratiopharm ska inte användas under förlossning, eftersom läkemedlet kan påverka andningen hos det nyfödda barnet.

Långvarig användning av Fentanyl ratiopharm under graviditet kan orsaka abstinenssymtom (som högljutt skrik, skakningar, kramper, svårigheter att äta och diarré) hos det nyfödda barnet. Detta kan vara livshotande om det inte uppmärksammas och behandlas. Tala med läkare omedelbart om du tror att ditt barn har abstinenssymtom.

Använd inte Fentanyl ratiopharm om du ammar. Du ska inte amma på 3 dagar efter att du tagit bort ditt Fentanyl ratiopharm depotplåster. Anledningen till detta är att läkemedlet kan passera över i bröstmjölk.

Körförmåga och användning av maskiner

Fentanyl ratiopharm kan påverka din körförmåga och förmåga att använda maskiner eller verktyg eftersom det kan göra dig sömning eller yr. Om detta händer, kör inte och använd inte några verktyg eller maskiner. Kör inte under tiden du använder detta läkemedel tills du vet hur det påverkar dig.

Om du känner dig osäker på om det är säkert för dig att framföra fordon medan du använder detta läkemedel ska du tala med läkare eller apotekspersonal.

3. Hur du använder Fentanyl ratiopharm

Använd alltid detta läkemedel enligt läkarens anvisningar. Rådfråga läkare eller apotekspersonal om du är osäker.

Din läkare avgör vilken styrka av Fentanyl ratiopharm som är mest lämplig för dig. Läkaren baserar sin bedömning på hur svår smärta du har, ditt allmänna tillstånd och vilken typ av smärtbehandling du hittills har fått.

Innan behandlingen inleds och med jämna mellanrum under behandlingen kommer läkaren också att tala med dig om vad du kan förvänta dig av Fentanyl ratiopharm, när och hur länge du behöver använda det, när du ska kontakta läkare och när du behöver sluta med behandlingen (se även avsnitt 2, ”Abstinenssymtom när du slutar använda Fentanyl ratiopharm”).

Använda och byta plåster

- Det finns tillräckligt med läkemedel i varje plåster för att räcka i **3 dagar (72 timmar)**.
- Du ska byta ditt plåster var tredje dag, om inte din läkare har sagt något annat.
- Ta alltid av det gamla plåstret **innan** du sätter på det nya.
- Byt alltid plåster vid **samma tid** på dagen var tredje dag (72 timmar).
- Om du använder mer än ett plåster ska du byta alla plåster samtidigt.
- Skriv ner vilken dag, datum och tid som du sätter på plåstret, så att du vet när du behöver byta ditt plåster.
- Följande tabell visar dig när det är dags att byta plåster:

Sätt på ditt plåster på		Byt ditt plåster på
Måndag	→	Torsdag
Tisdag	→	Fredag
Onsdag	→	Lördag
Torsdag	→	Söndag
Fredag	→	Måndag
Lördag	→	Tisdag
Söndag	→	Onsdag

Här sätter du på plåstret

Vuxna

- Sätt på plåstret på en platt del av din överkropp eller arm (inte över en led).

Barn

- Sätt alltid på plåstret på övre delen av ryggen för att barnet inte ska komma åt plåstret eller ta av det.
- Kontrollera då och då om plåstret sitter kvar på huden.
- Det är viktigt att ditt barn inte tar av plåstret och stoppar det i munnen eftersom det kan vara livshotande och till och med få dödlig utgång.
- Iakttä ditt barn väldigt noga i 48 timmar efter att:
 - Det första plåstret har satts på
 - Ett plåster med högre dos har satts på.

- Det kan ta lite tid innan plåstret får full effekt. Därför kanske ditt barn också kommer att behöva ta andra smärtstillande medel innan plåstren får effekt. Din läkare kommer att tala med dig om detta.

Vuxna och barn:

Sätt inte fast plåstret på

- Samma ställe två gånger i rad.
- Hudytor som rör sig mycket (leder), hud som är irriterad eller har sår.
- Hud med mycket hår. Om det finns hår ska det inte rakas bort (rakning irriterar huden). Klipp istället bort håret så nära huden som möjligt.

Att sätta på ett plåster

Steg 1: Förbered huden

- Se till att huden är helt torr, ren och sval innan du sätter på plåstret.
- Om du behöver rengöra huden ska du bara använda kallt vatten.
- Använd inte tvål eller andra tvättmedel, krämer, fuktgivande lotion, oljor eller talk innan du sätter på plåstret.
- Sätt inte på ett plåster direkt efter ett varmt bad eller dusch.

Steg 2: Öppna kuvertet

- Varje plåster är inneslutet i ett separat kuvert.
- Riv upp kuvertet i skåran.
- Riv försiktigt av kanten på kuvertet helt och hållet.

- Håll i båda sidorna av det öppnade kuvertet och dra isär dem.
- Ta ut plåstret och använd det direkt.
- Spara det tomma kuvertet så att du kan lägga ditt använda plåster i det senare när plåstret ska slängas.
- Varje plåster ska bara användas en gång.
- Ta inte ut plåstret ur kuvertet förrän du är redo att använda det.
- Kontrollera att plåstret inte är skadat.
- Använd inte plåstret om det har delats, klippts eller ser skadat ut.
- Du ska aldrig dela eller klippa i plåstret.

Steg 3: Dra bort och tryck fast

- Se till att plåstret kommer att täckas av löst sittande kläder och att det inte kommer att sitta under ett åtsittande eller elastiskt band.
- Dra försiktigt av den ena halvan av den transparenta skyddsfilmen bort från plåstrets mitt. Undvik att röra vid plåstrets självhäftande sida.
- Tryck fast den självhäftande sidan av plåstret på huden.
- Ta bort den andra skyddsfilmen och tryck fast hela plåstret på huden med hjälp av din handflata.
- Tryck under minst 30 sekunder. Se till att det sitter bra, särskilt i kanterna.

Steg 4: Släng plåstret

- Så fort du tar av plåstret ska du vika det noga på mitten så att de självhäftande sidorna klistras ihop.
- Lägg tillbaka plåstret i dess ursprungliga kuvert och släng kuvertet enligt apotekspersonalens anvisningar.
- Förvara använda plåster utom syn- och räckhåll för barn – även använda plåster innehåller lite läkemedel som kan skada barn och det kan även få dödlig utgång.

Steg 5: Tvätta

- Tvätta alltid händerna med enbart rent vatten efter att du har hanterat plåstret.

Mer om att använda Fentanyl ratiopharm

Vardagsaktiviteter när plåster används

- Plåstren är vattentåliga.
- Du kan duscha eller bada medan du har plåstret på, men gnugga inte på själva plåstret.
- Om din läkare går med på det kan du träna och delta i sportaktiviteter medan du bär plåstret.
- Du kan också simma medan du bär plåstret, men:
 - Bada inte i varma bubbelbad.
 - Sätt inte på åtsittande eller elastiska band över plåstret.
- När du bär plåstret ska du inte utsätta det för direkt värme, såsom värmedynor, elektriska filter, varmvattenflaskor, uppvärmda vattensängar eller värme- eller sollampor. Du ska inte sola, ta långa varma bad eller basta. Om du gör detta kan du få en ökad mängd läkemedel från plåstret.

Hur snabbt ger plåstren effekt?

- Det kan ta lite tid innan ditt första plåster får full effekt.
- Din läkare kan också komma att ge dig andra smärtstillande medel för den första dagen eller så.
- Därefter bör plåstret lindra smärtan kontinuerligt så att du kan sluta använda/ta andra smärtstillande medel, men det är möjligt att din läkare skriver ut andra smärtstillande medel då och då.

Hur länge kommer du att använda plåstren?

- Fentanyl ratiopharm depotplåster är avsedda för långvariga smärtor. Din läkare kan tala om för dig hur länge du kan förväntas behöva använda plåstren.

Om dina smärtor förvärras

- Om din smärta plötsligt förvärras efter att du har satt på det senaste plåstret ska du kontrollera plåstret. Om det inte längre sitter fast ordentligt eller om det har lossnat ska du byta ut plåstret (*Se även avsnittet Om ett plåster lossnar*).
- Om dina smärtor förvärras över tid medan du använder plåstren är det möjligt att din läkare kommer att pröva att ge dig plåster med högre styrka eller ytterligare smärtstillande medel (eller både och).
- Om det inte hjälper att öka plåstrens styrka är det möjligt att din läkare avbryter användandet av dessa plåster.

Om du använder för många plåster eller plåster med fel styrka

Om du fått i dig en alltför stor mängd läkemedel eller om t.ex. ett barn fått i sig något läkemedel av misstag kontakta läkare, sjukhus eller Giftinformationscentralen (tel. 0800 147 111) för bedömning av risken samt rådgivning.

Om du har satt på för många plåster eller plåster med fel styrka ska du ta av plåstren och omedelbart kontakta läkare.

Tecken på överdos är exempelvis andningssvårigheter eller ytlig andning, trötthet, extrem sömnhet, oförmåga att tänka klart eller att gå eller tala normalt, matthet, yrsel och förvirring. Överdoserings kan också leda till en hjärnsjukdom som kallas toxisk leukoencefalopati.

Om du glömmer att byta ditt plåster

- Om du glömmer bort att byta ditt plåster, gör det så fort du kommer på det och skriv ner dag och tid. Byt plåstret igen efter **3 dagar (72 timmar)** som vanligt.

- Om du är väldigt sen med att byta ditt plåster ska du tala med din läkare, eftersom du kanske kommer att behöva mer smärtstillande medel, men sätt **inte** på ett extra plåster.

Om ett plåster lossnar

- Om ett plåster lossnar innan det är dags att byta ska du omedelbart sätta på ett nytt och skriva ner dag och tid. Använd en ny hudyta på:
 - Din överkropp eller arm
 - Övre delen av ditt barns rygg.
- Låt din läkare få veta att detta har hänt och lämna kvar plåstret i ytterligare **3 dagar (72 timmar)**, eller den tid din läkare anger, innan du som vanligt byter till ett nytt plåster.
- Om dina plåster hela tiden lossnar, ska du tala med läkare, apotekspersonal eller sjuksköterska.

Om du vill sluta använda plåstren

- Sluta inte plötsligt att använda detta läkemedel. Om du vill sluta använda detta läkemedel, tala först med läkare. Läkaren kommer att tala om för dig hur du gör detta, vanligtvis genom att gradvis minska dosen så att obehagliga abstinenssymtom ska hållas på en så låg nivå som möjligt. Se även avsnitt 2 ”Abstinenssymtom när du slutar använda Fentanyl ratiopharm”
- Om du slutar använda plåstren ska du inte börja igen utan att först fråga din läkare. Du kanske behöver en annan styrka på plåstren när du börjar om igen.

Om du har ytterligare frågor om detta läkemedel, kontakta läkare eller apotekspersonal.

4. Eventuella biverkningar

Liksom alla läkemedel kan detta läkemedel orsaka biverkningar, men alla användare behöver inte få dem.

Om du eller din partner eller vårdnadsgivare märker något av följande hos personen som använder plåstret, ta av plåstret och ring en läkare eller åk omedelbart till närmaste sjukhus. Personen kan behöva omedelbar läkarvård.

- Ovanlig dåsighet, långsammare eller ytligare andning än förväntat.
Följ råden ovan och se till att personen som använde plåstret rör på sig och pratar så mycket som möjligt. I mycket sällsynta fall kan dessa andningssvårigheter vara livshotande eller till och med få dödlig utgång, särskilt hos personer som aldrig tidigare har använt starka smärtstillande medel med opioider (som Fentanyl ratiopharm eller morfin). (Mindre vanliga biverkningar, kan förekomma hos upp till 1 av 100 personer.)
- Plötslig svullnad i ansikte eller hals, allvarlig irritation, rodnad eller blåsbildning på din hud.
Dessa kan vara tecken på en allergisk reaktion. (Ingen känd frekvens, förekommer hos ett okänt antal användare.)
- Krampanfall. (Mindre vanliga, kan förekomma hos upp till 1 av 100 personer.)
- Sänkt medvetandegrad eller förlust av medvetande. (Mindre vanliga, kan förekomma hos upp till 1 av 100 personer.)

Följande biverkningar har också rapporterats

Mycket vanliga (kan förekomma hos fler än 1 av 10 personer)

- Illamående, kräkningar, förstoppning
- Sömnighet (somnolens)
- Yrsel
- Huvudvärk.

Vanliga (kan förekomma hos upp till 1 av 10 personer)

- Allergisk reaktion

- Aptitlöshet
- Sömnsvårigheter
- Depression
- Känsla av oro eller förvirring
- Att se, känna, höra eller känna lukten av något som inte finns (hallucinationer)
- Skakningar eller muskelryckningar
- Onormal känsla i huden, såsom stickande eller krypande känsla (parestesier)
- Yrsel (svindel)
- Snabba eller oregelbundna hjärtslag (palpitationer, takykardi)
- Högt blodtryck
- Andnöd (dyspné)
- Diarré
- Muntorrhet
- Buksmärtor eller matsmältningsbesvär
- Kraftigt ökad svettning
- Klåda, hudutslag eller hudrodnad
- Oförmåga att kissa eller tömma blåsan ordentligt
- Kraftig trötthet, svaghet eller allmän sjukdomskänsla
- Att känna sig frusen
- Svullna händer, fotleder eller fötter (perifert ödem).

Mindre vanliga (kan förekomma hos upp till 1 av 100 personer)

- Agitation (upprördhet) eller förvirring
- Stark lyckokänsla (eufori)
- Nedsatt känsel eller känslighet, särskilt i huden (hypoestesi)
- Minnesförlust
- Dimsyn
- Långsamma hjärtslag (bradykardi) eller lågt blodtryck
- Blåfärgad hud orsakad av låg syrehalt i blodet (cyanos)
- Förlust av tarmrörelser (tarmvred, d.v.s. ileus)
- Kliande hudutslag (eksem), allergisk reaktion eller andra hudåkommor där plåstret sitter
- Influensaliknande sjukdom
- Känsla av förändrad kroppstemperatur
- Feber
- Muskelryckningar
- Svårighet att få och behålla erektion (impotens) eller problem att ha sex

Sällsynta (kan förekomma hos upp till 1 av 1000 personer)

- Sammandragna pupiller (mios)
- Tillfälliga andningsstillestånd (apné)

Ingen känd frekvens (kan inte beräknas från tillgängliga data)

- Brist på manligt könshormon (androgenbrist)
- Delirium (symtomen kan innefatta en kombination av oro, rastlöshet, desorientering, förvirring, rädsla, se och höra saker som inte finns, sömnstörning, mardrömmar)
- Du kan bli beroende av Fentanyl ratiopharm (se avsnitt 2).

Du kanske lägger märke till utslag, rodnad eller lätt klåda i huden där plåstret sitter. Detta brukar vara lindrigt och försvinner när du har tagit bort plåstret. Om det inte försvinner eller om plåstret irriterar huden väldigt mycket ska du tala om det för din läkare.

Upprepad, långvarig behandling med plåstren kan göra läkemedlet mindre effektivt (du blir van vid det eller du kan bli mer känslig för smärta), eller så kan du bli beroende av det.

Om du byter från ett annat smärtstillande medel till Fentanyl ratiopharm, eller om du plötsligt slutar använda Fentanyl ratiopharm, kan du få abstinensbesvär såsom illamående, diarré, oro eller skakningar. Tala om för din läkare om du får något av dessa symtom.

Det finns också rapporter om nyfödda barn som fått abstinensbesvär efter att deras mödrar använt Fentanyl ratiopharm under en lång tid av sin graviditet.

Rapportering av biverkningar

Om du får biverkningar, tala med läkare eller apotekspersonal. Detta gäller även eventuella biverkningar som inte nämns i denna information. Du kan också rapportera biverkningar direkt (se detaljer nedan). Genom att rapportera biverkningar kan du bidra till att öka informationen om läkemedels säkerhet.

webbplats: www.fimea.fi

Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet Fimea

Biverkningsregistret

PB 55

FI-00034 Fimea

5. Hur Fentanyl ratiopharm ska förvaras

Förvaringsplats

Förvara alla plåster (använda och oanvända) utom syn- och räckhåll för barn.

Förvara detta läkemedel på ett säkert ställe, oåtkomligt för andra personer. Det kan orsaka allvarlig skada och vara livshotande för personer som använder läkemedlet av misstag, eller för personer som använder läkemedlet avsiktligt utan att det har ordinerats åt dem.

Förvaringstid

Används före utgångsdatum som anges på kartongen och plåsterkuvertet efter ”Utg. dat.” eller ”EXP”. Utgångsdatumet är den sista dagen i angiven månad. Om plåstren har passerat utgångsdatumet, ska du ta dem till ditt apotek.

Förvaras vid högst 30 °C.

Hur du ska slänga använda plåster eller plåster du inte längre behöver

Om ett använt eller oanvänt plåster oavsiktligt fastnar på en annan person, särskilt ett barn, kan det få dödlig utgång.

Använt plåster ska vikas dubbel så att den självhäftande sidan av plåstret klistras ihop. Sedan ska det läggas tillbaka det i det ursprungliga kuvertet och förvaras utom syn- och räckhåll för andra personer, särskilt barn, tills det kastats på säkert sätt. Fråga apotekspersonalen hur man kastar läkemedel som inte längre används.

Läkemedel ska inte kastas i avloppet eller bland hushållsavfall. Dessa åtgärder är till för att skydda miljön.

6. Övriga upplysningar

Innehållsdeklaration

- Den aktiva substansen är fentanyl.
Ett depotplåster frisätter 12,5 mikrog fentanyl per timme. Ett plåster har ytan 3,75 cm² och innehåller 2,063 mg fentanyl.
Ett depotplåster frisätter 25 mikrog fentanyl per timme. Ett plåster har ytan 7,5 cm² och innehåller 4,125 mg fentanyl.
Ett depotplåster frisätter 50 mikrog fentanyl per timme. Ett plåster har ytan 15 cm² och innehåller 8,25 mg fentanyl.
Ett depotplåster frisätter 75 mikrog fentanyl per timme. Ett plåster har ytan 22,5 cm² och innehåller 12,375 mg fentanyl.
Ett depotplåster frisätter 100 mikrog fentanyl per timme. Ett plåster har ytan 30 cm² och innehåller 16,5 mg fentanyl.
- Övriga innehållsämnen är:
Vidhäftningsyta: polyakrylathäftmassa
Yttre plastfilm: polypropylenfilm, blå trycksvärta
Skyddsfilm: polyetentereftalatfilm (silikoniserad)

Läkemedlets utseende och förpackningsstorlekar

Fentanyl ratiopharm depotplåster är ett genomskinligt depotplåster med en klibbig baksida så att det kan häftas på huden.

Styrkan är tryckt med blå text på depotplåstren.

Förpackningsstorlekar:

Fentanyl ratiopharm 12 mikrog/timme depotplåster

Förpackning som innehåller 2, 3, 4, 5, 8, 10, 15, 16 eller 20 depotplåster.

Fentanyl ratiopharm 25 mikrog/timme depotplåster

Fentanyl ratiopharm 50 mikrog/timme depotplåster

Fentanyl ratiopharm 75 mikrog/timme depotplåster

Fentanyl ratiopharm 100 mikrog/timme depotplåster

Förpackning som innehåller 3, 4, 5, 10, 15, 16 eller 20 depotplåster.

Eventuellt kommer inte alla förpackningsstorlekar att marknadsföras.

Innehavare av godkännande för försäljning

ratiopharm GmbH, Ulm, Tyskland

Tillverkare

Merckle GmbH, Blaubeuren, Tyskland

Luye Pharma AG, Miesbach, Tyskland

Ytterligare upplysningar om detta läkemedel lämnas av det lokala ombudet för innehavaren av godkännande för försäljning:

Teva Finland Oy

PB 67

02631 Esbo

Tel: 020 180 5900

Denna bipacksedel ändrades senast den 11.9.2023.